

[Zpráva z kongresu IFLA 2017 ve Vratislavi](#) [1]

Autor:

- [CERNIŇÁKOVÁ, Eva](#) [2], [MAIXNEROVÁ, Lenka](#) [3], [NEKOLOVÁ, Kateřina](#) [4]

Číslo:

- [2017, ročník 26, číslo 4](#) [5]

Rubrika:

- [Ze zahraničních knihovnických spolků](#) [6]

Klíčová slova:

- [IFLA](#) [7], [knihovnictví v zahraničí](#) [8]

V pořadí již **83. Světový knihovnický a informační kongres IFLA** [9] (World Library and Information Congress IFLA) se konal v polské Vratislavi v termínu od 19. do 25. srpna 2017. Kongres se uskutečnil v Hale století (Hala Stulecia), což je mezi architekty mezinárodně uznávaná budova úctyhodných rozměrů. Hlavní heslo kongresu znělo **Knihovny, solidarita, společnost** a projevovalo se v zaměření velkého počtu tematických bloků.

Účastníci kongresu se na první pohled poznali podle jmenovek, které jim visely kolem krku na červené pásce. Jelikož se akce zúčastnilo přes 3 500 profesionálů z více než 120 zemí světa, byla jejich přítomnost nepřehlédnutelná jak v okolí místa konání, tak i v centru města. Přibližně 240 samostatných bloků pokrývalo široké spektrum témat z oblasti knihovnictví a informační vědy. Odborné přednášky, workshopy a schůzky pracovních skupin doplňovaly mezinárodní výstava s více než osmdesáti stánky a prezentace posterů.

Odborný program byl nesmírně bohatý a zajímavý, takže se rozhodně nikdo nenudil a každý si mohl najít to, co ho zajímalo. Problémem spíše bylo vybírat mezi zajímavými přednáškami, diskusemi nebo workshopy, které se odehrávaly ve stejné čase.

Ačkoliv kongres oficiálně začínal v neděli 20. srpna, v areálu Haly století bylo živo už od pátku, protože zde probíhala jednání nejrůznějších výborů nebo pracovních skupin IFLA.

Během nedělního dopoledne probíhalo několik sekcí ještě před oficiálním zahájením. Šlo například o setkání účastníků, kteří byli na kongresu IFLA poprvé. Nebylo jich právě málo – informace o tom, jak IFLA pracuje a jak je možné se zapojit do jejích aktivit, jak probíhá kongres nebo co je určitě nezbytné ve Vratislavi navštívit, si vyslechlo cca 800 nováčku.

Slavnostní zahájení v Hale století bylo opravdu velkolepé. Po nadšeném vzájemném přivítání knihovníků z jednotlivých světadílů, projevech představitelů IFLA i oficiálním pozdravu představitelů polské politiky či kultury si účastníci mohli vychutnat představení divadelně-akrobatické skupiny, které diváky provedlo historií Vratislavi od dávných časů až do současnosti.

[10]
Zahájení kongresu

Výstava posterů

Na prezentaci posterů bylo přihlášeno přes 200 graficky zpracovaných děl v dvojrozměrné i trojrozměrné podobě. Představily se jak studentské projekty, tak aktivity knihoven, knihovnických spolků či výzkumných týmů. Autoři své postery osobně uváděli ve dvouhodinových blocích během pondělního a úterního programu.

Mezi vizuálně nejzajímavější patřily postery z Veřejné knihovny Selangor v Malajsii, z nichž jeden byl zpestřen přibližně dvacetimetrovým kávovým šálkem z polystyrenu. Druhý, který nakonec vyhrál cenu za nejlepší poster, doplňoval model klikaté silnice a auta s cestujícími.

Poster z Malajsie

[11]

[12]

Vítězný poster

Pozornost mnohých zaujal také čistě bílý poster s drobným QR kódem. Po bližším prozkoumání se ukázalo, že poster obsahuje text napsaný v Braillově písmu a hlavním sdělením je (ne)čitelnost posterů pro lidi se zrakovým handicapem.

[13]

Tajemný poster

Velmi pěkné materiály měl i program Ženy čtou (Women Read) z knihovny v Nilüferu v Turecku. Ženský čtenářský klub má stovky účastnic, které se vzájemně podporují například i v otázkách ekonomické nezávislosti. Jiný poster představoval čtenářské kluby v Kolumbii, kde je jedním z hlavních témat mírový proces a jeho pojetí v historii i současnosti.

Svůj částečně ručně psaný poster měl i [projekt IYALI](#) [14] (Initiative Young African Library Innovators), díky němuž kongres navštívilo i 19 knihovnic a knihovníků z různých afrických zemí. Účastníci projektu nejprve absolvovali studijní cestu po Litvě a Polsku, kde měli i příležitost

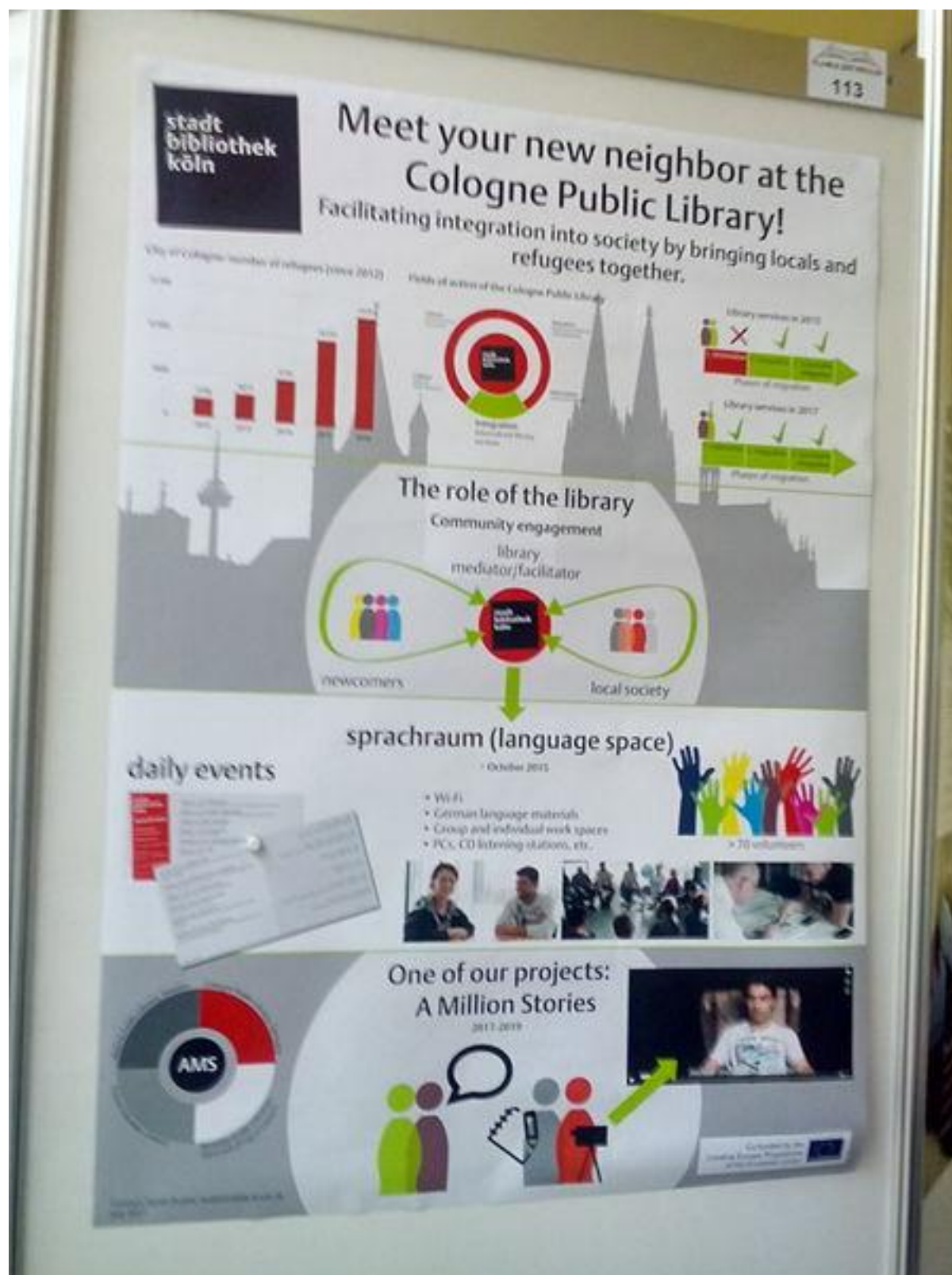
debatovat s evropskými kolegy. Díky pestrému oblečení některých z nich byla tato skupina na kongresu opravdu nepřehlédnutelná.

[15]

Projekt IYALI

Knihovna v Kolíně nad Rýnem reagovala na stoupající počet žadatelů o azyl ve městě tím, že [převzala roli mediátora mezi nově příchozími a místními](#) [16]. Disponuje více než 70 dobrovolníky, nabízí každodenní aktivity nebo prostor pro učení jazyka. V současné době jsou v rámci evropského projektu písemně i audiovizuálně zaznamenávány příběhy migrantů, které budou následně zveřejněny.

[17]

Poster Veřejné knihovny v Kolíně nad Rýnem

Ve formě posteru byly dále představeny světová mapa knihoven, přehled akademické spolupráce v Latinské Americe nebo kooperace mezi Finskem, Tanzanií a Namibií při informačním vzdělávání, šíření mediální a informační gramotnosti pomocí komiksů v Polsku, podpora dobrovolnictví v rumunské knihovně a vzdělávání dobrovolníků v Rakousku, studentský výzkum interkulturního knihovnického modelu z Francie nebo využití chytrých hodinek v dětské knihovně na Taiwanu.

[18]

Kolega z Taiwanu u svého posteru

Přednáškové bloky

Problematicke bibliografického zpracování byly věnovány čtyři bloky, a to:

- **Použití standardů IFLA v prostředí propojených dat: strategie, aplikace a úspěšné příběhy,**

- **Věcný přístup a bibliografie v multikulturním světě,**
- **Na sdílení záležitostí - katalogizace,**
- **Metadata IFLA - katalogizace, bibliografie a předmětová analýza a přístup.**

Pat Riva s Majou Žumer představily novou verzi modelu [LRM](#) [19] (IFLA Library Reference Model). LRM je konceptuální referenční model, jehož cílem je spojit tři na sobě nezávislé modely - [FRBR](#) [20] (Functional Requirements for Bibliographic Records), [FRAD](#) [21] (Functional Requirements for Authority Data) a [FRSAD](#) [22] (Functional Requirements for Subject Authority Data). LRM využívá metody propojených dat (linked data) a podporuje využití bibliografických dat v prostředí propojených dat.

[23]

Maja Žumer představuje model IFLA LRM

Blok **Paměťová banka digitální společnosti: Národní knihovny a archivace webu - národní knihovny s informačními technologiemi** byl zaměřen na archivaci webu jako jednu z důležitých aktivit národních knihoven. Přednášející ze Švédska, Velké Británie, Francie, Kanady, USA, Slovinska, Finska a Austrálie hovořili o nastavení výběru, které webové stránky se archivují, o legislativě a o možnosti využití webarchivů. Ve většině zemí archivace webu probíhá již řadu let. Nyní se řeší zejména legislativní otázky a prezentace archivovaného obsahu, aby mohl být využit pro různé sociologické výzkumy apod.

V bloku **Knihovny v časech krize: historická perspektiva** vystoupila například Hibaq Nur z [Národní knihovny Kataru](#) [24], která se při popisu ničení somálských knihoven a likvidace literární produkce během místní občanské války nebála použít termín „bibliokaust“. Pro posluchače ze středoevropského prostředí bylo jistě zajímavé být svědkem toho, jak plný přednáškový sál pozorně sleduje profesionální projev kolegyně oblečené do nikábu. Velký dojem udělala i následující

prezentace Parisy Pasyar z íránské národní knihovny. Ta popisovala komplikace při spěšném transportu knihovního fondu (včetně dvanácti tisíc rukopisů) z knihovny v Teheránu na bezpečná místa uložení během íránsko-iráckého konfliktu.

[25]

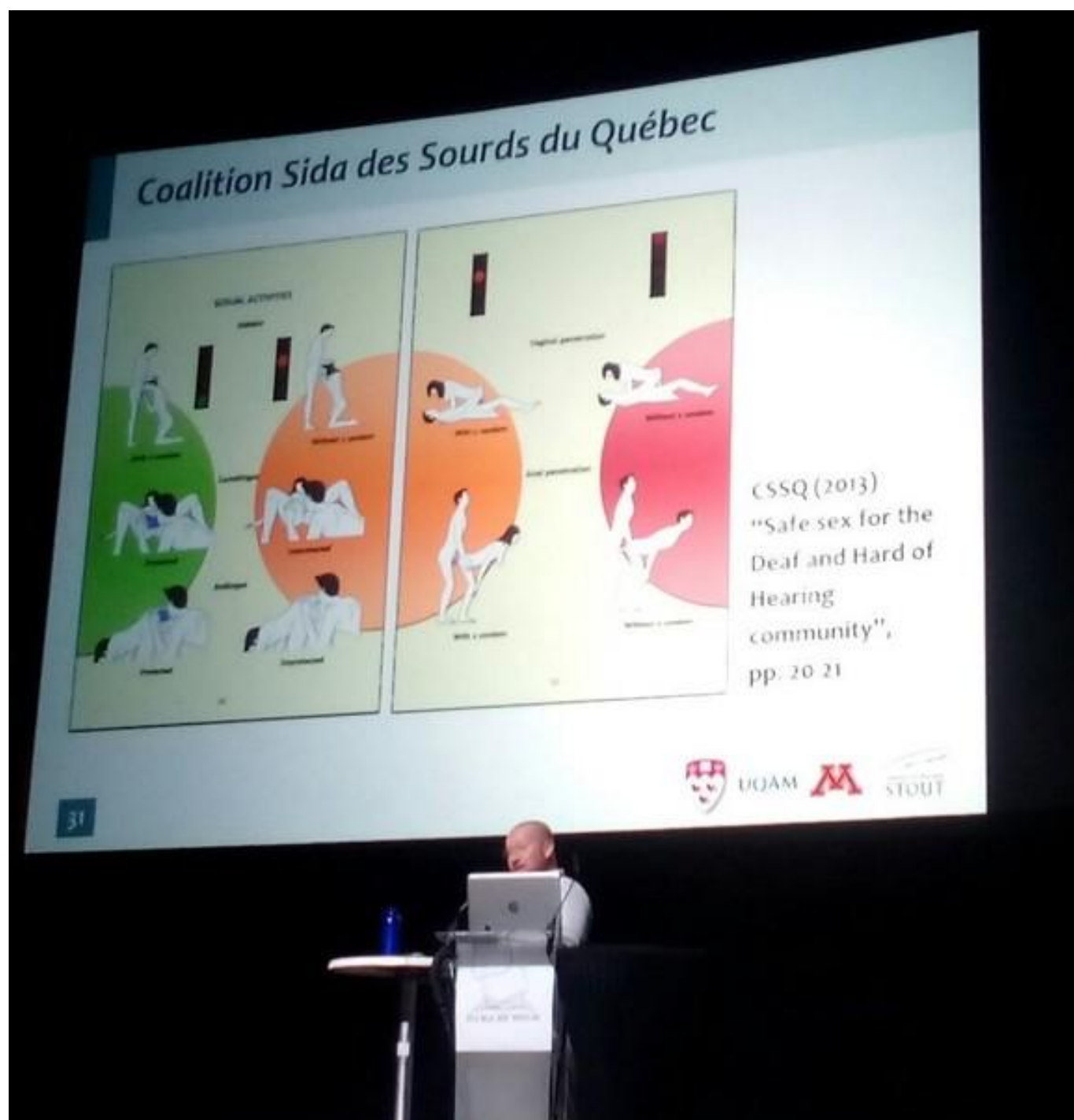
Přátelská kolegyně z Íránu

[26]

Prezentace íránské kolegyně

Další z bloků nesl název **Prolínání knihoven a LGBTQ+**. Téma genderu či sexuální orientace není v českém prostředí s knihovnami dosud příliš spojováno. O to zajímavější byly přednášky v rámci bloku o prolínání životů příslušníků komunity LGBTQ+ a služeb knihoven. Hned první příspěvek Martina Morrise, knihovníka z McGillovy univerzity v Montrealu, by se mohl některým zdát kontroverzní. Prezentace vycházela z poznatku, že lidé se sluchovým handicapem mají méně informací o rizicích sexuálně přenosných nemocí. Představeny tedy byly velmi názorné grafické materiály, které vysvětlují nebezpečí nákazy při různých sexuálních praktikách. Další z příspěvků připravený týmem z USA a Mexika se věnoval genderově neutrálním neboli inkluzivním toaletám v knihovnách. Je třeba zdůraznit, že i v místě konání kongresu IFLA se takové sociální zařízení nacházelo. Odvážný byl také příspěvek o možnostech studia archivních materiálů týkajících se homosexuální tematiky v současném Rusku, který přednesla Ira Roldugina. Další prezentace v daném bloku se zabývaly hlavně praxí speciálně zaměřených archivů a knihoven.

[27]
Vizuální informace o sexuálně přenosných nemocech

[28]

Toalety pro všechny

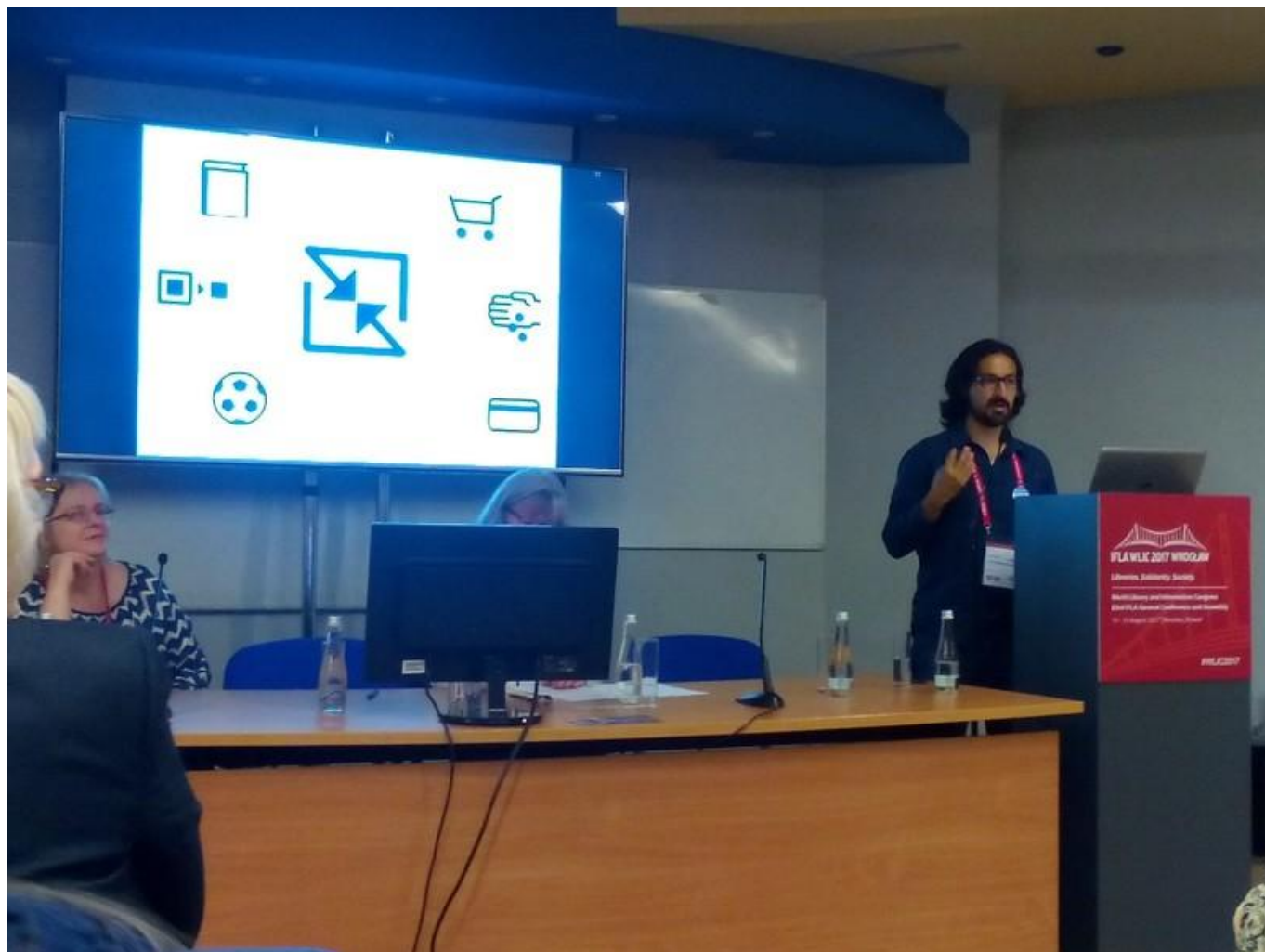
Blok **Storytelling pro udržitelnost a solidaritu** byl věnován referenčním a informačním službám v netradičním hávu. Zastoupeny byly jak veřejné, tak specializované a akademické knihovny. Jako vypravěč se představil Erik Boekesteijn z Národní knihovny Nizozemska. Byly prezentovány vizuální techniky, které lze využít při zjišťování informačních potřeb studentů. Kolegové z Národní technické knihovny v Praze Sasha Skenderija a Martin Stehlík představili využití narativního přístupu při poskytování služeb studentům technických oborů. Australské kolegyně upozorňují své uživatele na potenciální katastrofy při akademické práci formou komiksových příběhů a zároveň dodávají preventivní návody například na zálohování dat.

[29]

Prezentace kolegů z Národní technické knihovny

V bloku **Solidarita knihovnických spolků s občanskou společností** David Ramírez-Ordóñez představil knihovnickou spolupráci v Kolumbii. V prezentaci velmi nápaditě pracoval s piktogramy, jelikož jazyková bariéra je jednou z překážek, kterou je při kooperaci třeba překonávat. Maďarští školní knihovníci se přidali k protestnímu hnutí a pod symbolem deštníku se dovolávají lepších podmínek. Ve Finsku patří mezi uživatele knihoven až 66 % obyvatel a nejnovější knihovní zákon knihovnám jako úkol ukládá i například prosazování sociálního a kulturního dialogu nebo aktualizaci fondu. Knihovny jsou vnímány jako optimální místo pro politické debaty, přestože se kolegyně a kolegové setkali i s nepříjemnými zážitky (zmiňován byl například konflikt s příznivci neonacismu). Finská knihovnická asociace se věnuje i tématu migrace, zajišťuje možnost získání registrace do knihovny bez udání trvalé adresy nebo přítomnost tlumočnicků. Aktivní knihovnický svaz ale najdeme i v Iránu. [ILISA](#) [30] (Iranian Library and Information Science Association) má devět komisí a na národní knihovnické konferenci se schází až 500 odborníků. Domácí polská knihovnická asociace [SBP](#) [31] (Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich) funguje již od roku 1917 a má přibližně 7 000 členů. V rámci prezentace byly zdůrazněny nové požadavky na dovednosti zaměstnanců knihoven, například sociální a mediační kompetence. Pozornost je v polských knihovnách věnována mimo jiné uživatelům s autismem.

[32]
Piktogramy v prezentaci kolegy z Kolumbie

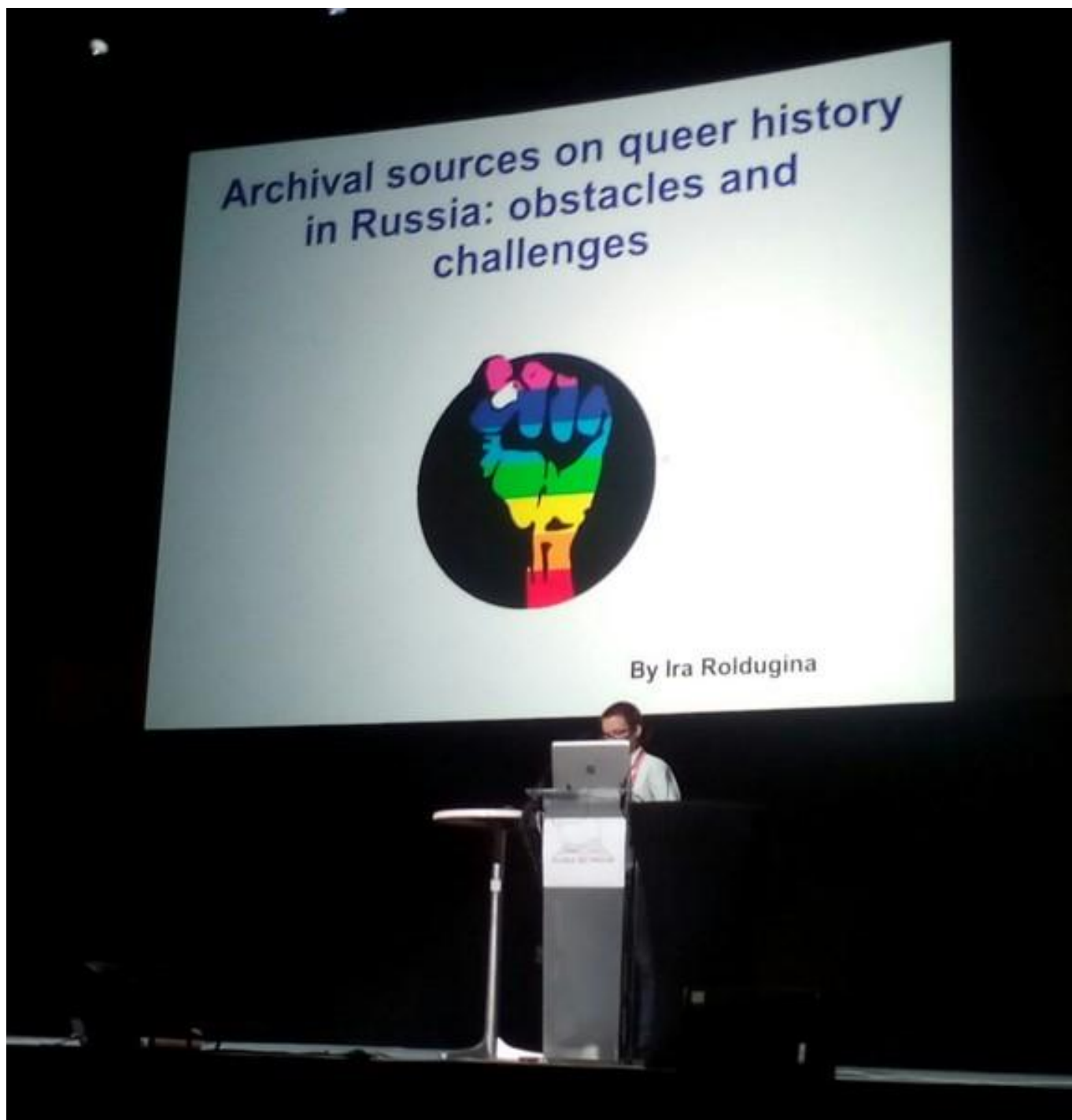
Další z bloků byl pojmenován **Přístup a příležitost pro všechny: jak mohou knihovny z Latinské Ameriky a Karibiku přispět k naplňování Agendy 2030**. V roce 2015 definovala OSN [17 cílů udržitelného rozvoje, tzv. Agendu 2030](#) [33]. Mezi priority naplňování tohoto programu patří například vymýcení chudoby a hladu nebo zajištění kvalitního vzdělávání. Při naplňování těchto cílů mohou hrát významnou roli i knihovny. Představeny byly knihovnické aktivity z Brazílie, Chile, Kuby, Ekvádoru, Nikaraguy, Panamy a Peru. Zajímavý je například termín mimitéka, který označuje služby pro nejmenší děti a novopečené rodiče. V Peru knihovníci zaznamenali, že by stánkoví prodejci mohli věnovat volný čas čtení a z vozíku jim tedy pravidelně nabízejí zajímavé tituly. Atmosféra v tomto bloku byla velmi odlišná od ostatních bloků. Byla znát velká vzájemná podpora, velmi otevřeně se projevovalo přátelské přijetí a vyjadřoval se vděk za poskytnuté příležitosti.

V bloku **Jak projevujete solidaritu s původními/indiánskými obyvateli?** se opět potvrdilo, že respekt k různým jazykovým a kulturním skupinám je velkou výzvou, a to především ve standardizovaných aktivitách, například v oblastech katalogizace a klasifikace. Mohli jsme se seznámit například s výsledky [pracovní skupiny pro maorská předmětová hesla](#) [34] (Ngā Upoko Tukutuku). Je zřejmé, že nejde jen o prostý překlad, ale o rozdíly v celkovém pojetí a struktuře. Skutečnost, že i akademické knihovny mohou podporovat menšiny, dokázal Raymond Pun. Mladík ze Státní univerzity Fresno měl na kongresu hned několik úspěšných prezentací a tentokrát opět zdůrazňoval, že knihovny nemohou být neutrální a musí se zasadit o inkluzivní prostředí, i když to neodpovídá představám všech zástupců místní komunity. V univerzitní knihovně ve Fresno funguje komise pro diverzitu, pořádají se mezinárodní konverzační skupiny, přednášky zástupců znevýhodněných skupin a tematické výstavy.

V bloku **Více než zelené: udržitelnost v praxi – veřejné knihovny a Agenda 2030 OSN** byly

představeny argumenty pro zapojení knihoven do boje proti klimatickým změnám a [projekt Klimatické reality](#) [35] (The Climate Reality Project). Záměrem tzv. zelených knihoven však není pouze ekologická, ale také sociální udržitelnost. Proto byl prezentován například i finský program proti vyčlenění dospívajících a mladých dospělých ze společnosti za využití uměleckých a kreativních metod. Na závěr byli představeni vítězové [soutěže o zelenou knihovnu](#) [36] (IFLA Green Library Award). V letošním ročníku bylo nominováno 34 knihoven a vítězem se stala německá [Městská knihovna Bad Oldesloe](#) [37] (Stadtbibliothek Bad Oldesloe), která například podporuje sociální zemědělství. Oceněny ale byly i aktivity knihoven z Číny, Keni či Ukrajiny. V roce 2016 vyhrála [ekologická knihovna Pequeño Sol](#) [38] z mexického státu Chiapas, kterou si vybudovala místní komunita.

Blok **Označení, propojení, tvoření: propagace příběhu o prostoru** zahájil ředitel [Norské národní knihovny](#) [39] Aslak Sira Mhyre dechberoucím proslovem o místních knihovnách jako místech sociálních kontaktů. Nebál se označit klepy za aspekt, který spojuje místní komunitu a který je zásadním vedlejším produktem fungování knihoven. V norských knihovnách tak najdete i bary a není žádný rozpor v tom, když výběr literatury spojíte s posezením u piva. Dále byly v rámci tohoto bloku představeny přestavby a nové budovy z různých kontinentů. Wu Yue například prezentovala zapojení studentů do tvorby koncepce nové knihovny Pekingské univerzity. Haavisto Luula popsala novou centrální budovu knihovny v Helsinkách. Danielle Chagnon prezentovala změny, které na základě zkušeností z provozu zavedli v [Národní knihovně a archivu Québecu](#) [40]. Dvojice kolegů z Ruska popsala, jak byla malá zastaralá knihovna v obci Bogoljubovo přetvořena na moderní komunitní knihovnu, což vedlo až ke stovacetiprocentnímu nárůstu denních návštěv.

[41]

Prezentace ruské kolegyně

V bloku **Základní funkce a dobrá praxe národních knihoven** byly představeny výsledky výzkumu funkcí národních knihoven, který se uskutečnil v roce 2016. Tazatelé získali 46 odpovědí ze 45 samostatných státních celků, nejvíce zastoupeny byly evropské knihovny. Jako výzvy a sporné body se ukázala témata spojená s rozvojem digitálního prostředí, například ukládání digitálních dokumentů, zpřístupnění metadat nebo podmínky digitalizace. Debatovalo se i o zvláštních funkcích národních knihoven, k nimž patří vytváření knihovnických standardů nebo propagace čtení.

V bloku nazvaném **Budování silného knihovnicko-informačního vzdělávání: tvoření v procesu a kritické zhodnocení** byly představeny první výstupy celosvětového výzkumu, který probíhal v roce 2016 a byl k dispozici v šesti jazykových verzích. U jednotlivých stolů jsme pak s ostatními účastníky a účastnicemi diskutovali o jednotlivých aspektech knihovnicko-informačního vzdělávání, například o uznávání studia v zahraničí nebo o nezbytnosti odborné kvalifikace pro přijetí

do zaměstnání v knihovně. Výrazné rozdíly existují i mezi evropskými státy, například kolegyně z Francie popisovala několikaleté specializované studium, které ji připravovalo na státní zkoušku, jejíž absolvování je nutné k vykonávání profese školní knihovnice. Kolega z Blízkého východu zase popisoval roční vzdělávací program pro absolventy jiných oborů nebo studenty z jiných zemí, který vyrovnává znalostní rozdíly před nástupem do navazujícího studia.

V bloku **Program konferencí přístupný pro uživatele s postižením** se účastníci seznámili s příklady z praxe ze třech zemí – Švédska, Norska a USA. Ve všech přednáškách bylo zdůrazněno, že je nutné nepřipravovat pro uživatele s postižením speciální opatření, ale vybrat si pro konferenci takové místo, které umožní uživatelům s postižením plně se zapojit do programu spolu s ostatními. Inspirativní byly seznamy toho, na co je třeba se při výběru místa konání zeptat majitele objektu v souvislosti s přístupností prostoru pro konferenční akce. Pro českého účastníka bylo příjemným zjištěním, že mnohé věci pro nás rozhodně nejsou nové - tematikou přístupnosti akcí knihoven (nejen odborných) se zabývá např. [Standard Handicap Friendly](#) [42].

Další blok byl zaměřen na **stěhování fondů a ochranu sbírek během stěhování**. Zajímavá přednáška byla např. z knihovny v New Havenu, která se zabývala otázkou, zda při rekonstrukci knihovny mají být zpřístupňovány knihovní jednotky z dočasně přemístěných fondů. V knihovně v New Havenu vznikl tým, který po celou dobu rekonstrukce zajišťoval přístup k fondům.

Velice zajímavý byl blok s názvem **Aktuality - nejpálčivější problémy a nové výzvy v oblasti copyrightu a dalších právních otázek**. Jedním z přednášejících byl Armin Talke ze Státní knihovny v Berlíně, který [hovořil](#) [43] [o tzv. ancillary copyrightu](#) [43], který je již nyní začleněn do autorského práva Španělska a Německa a ustanovuje, že odkaz na obsah s krátkým shrnutím (tzv. snippet) spadá do oblasti autorské ochrany. Motivací pro zavedení tohoto opatření bylo chránit investice vydavatelů proti zneužívání komerčními službami (například službou Google Zprávy) pomocí zpoplatnění hypertextových odkazů odkazujících na autorský obsah. Očekávání finančních zisků vydavatelů se však nenaplnilo a vedlo naopak k poklesu návštěvnosti mediálního obsahu. Přednášející upozornil na znepokojivou skutečnost, že v září 2016 Evropská komise předložila návrh na zahrnutí tzv. ancillary copyrightu do evropské legislativy. Tento návrh jde ještě dál než zmíněná legislativa německá nebo španělská. Předpokládá zpoplatnění odkazů se shrnutím na zpravodajské články a další obsah. Toto zpoplatnění by se mělo týkat i nekomerčních služeb (včetně akademických). Podle kritiků by taková úprava měla zásadní vliv na způsob hledání, využívání a sdílení článků a omezila by pestrost informací. Zároveň by měla negativní dopad na inovace technologií v oblasti zpravodajství nebo na poskytování některých tradičních služeb knihoven. Pokud by se tato legislativa vztahovala i na vydavatele vědeckých publikací, ohrozila by zároveň otevřený přístup k výsledkům vědeckého výzkumu.

Návštěva knihoven a společensko-kulturní program

Ve Vratislavi jsme kromě odborného programu navštívily i tamější městskou knihovnu a také knihovnu přímo na vratislavském nádraží.

[44]

Dětské oddělení Městské knihovny ve Vratislavi

[45]
Korejské oddělení Městské knihovny ve Vratislavi

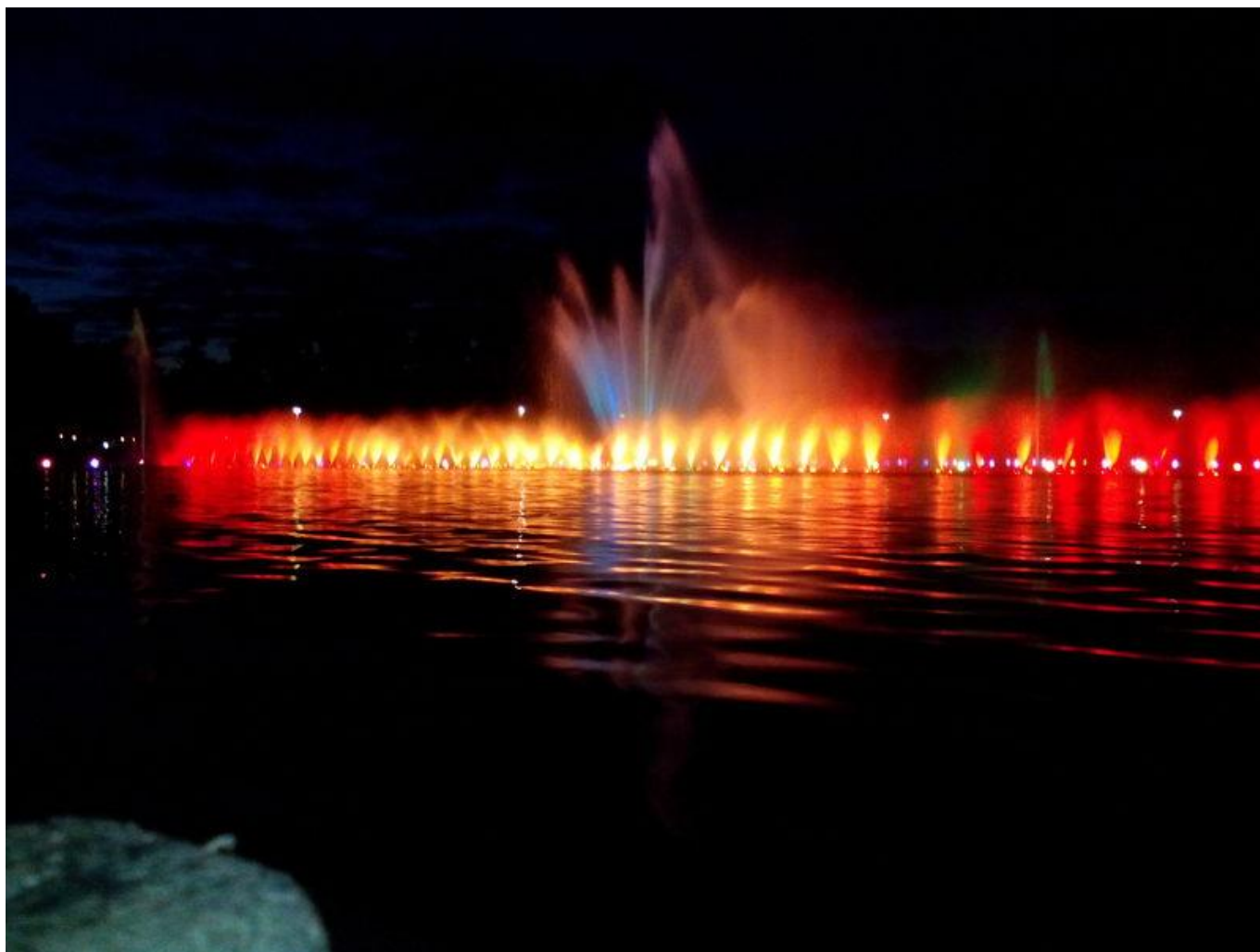
[46]

Knihovna na vratislavském hlavním nádraží – regál s časopisy a výstava keramických soch

[47]
Knihovna na vratislavském hlavním nádraží – výpůjční pult

Jako dějiště hlavního kulturního programu posloužilo i prostranství u Haly století.

[48]

Fontána u Haly století – světelná show

Součástí společenského programu byl například večírek sponzorovaný společností OCLC.

[49]

Večírek OCLC

Závěrem

Během kongresu bylo zahájeno celosvětové [online hlasování Globální vize IFLA](#) [50]. Knihovníci z celého světa se tak mohli vyjádřit k budoucím prioritám rozvoje knihoven (o hlasování i o souvisejících aktivitách informujeme i v [samostatném článku v tomto čísle Bulletinu SKIP](#) [51]).

Můžeme shrnout, že kongres IFLA ve Vratislavi se vydařil jak po organizační, tak po obsahové

stránce.

Na účast autorek na kongresu finančně přispěla [pražská organizace SKIP](#) [52].

Autorkami fotografií jsou Eva Cerniňáková z Knihovny Jabok (fotografie ze zahájení kongresu, z prezentace Maji Žumer a z knihovny na vratislavském nádraží) a Kateřina Nekolová z Národní knihovny ČR (ostatní fotografie).

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-4/zprava-z-kongresu-ifla-2017-ve-vratislavi>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-4/zprava-z-kongresu-ifla-2017-ve-vratislavi>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/cerninakova-eva>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/maixnerova-lenka>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/nekolova-katerina>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-4>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/ze-zahranicnich-knihovnickych-spolku>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/ifla>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovnictvi-v-zahranici>
- [9] <https://2017.ifla.org/>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/cerninakova3.jpg>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova7.jpg>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova18.jpg>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova14.jpg>
- [14] <http://www.eifl.net/news/congratulations-19-african-library-innovators>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova12.jpg>
- [16] http://library.ifla.org/1882/1/p-113-dudek-en_posters.pdf
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova6.jpg>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova3.jpg>
- [19] <https://www.ifla.org/publications/node/11412>
- [20] <https://www.ifla.org/publications/functional-requirements-for-bibliographic-records>
- [21] <https://www.ifla.org/publications/functional-requirements-for-authority-data>
- [22] <https://www.ifla.org/node/5849>
- [23] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/cerninakova9.jpg>
- [24] <https://www.qnl.qa/en>
- [25] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova8.jpg>
- [26] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova9.jpg>
- [27] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova19.jpg>
- [28] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova16.jpg>
- [29] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova10.jpg>
- [30] <http://www.ilisa.ir/en/>
- [31] <http://www.sbp.pl/en>
- [32] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova5.jpg>
- [33] <http://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>
- [34] <https://natlib.govt.nz/nga-upoko-tukutuku>
- [35] <https://www.climaterealityproject.org/>
- [36] <https://www.ifla.org/node/10159>
- [37] <https://stadtbibliothek-badoldesloe.bibliotheca-open.de/>
- [38] <http://www.pequenosol.org/biblioteca0/>
- [39] <https://www.nb.no/>
- [40] <http://www.banq.qc.ca/>
- [41] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova11.jpg>
- [42] <http://ipk.nkp.cz/legislativa/normy-standardy-doporuceni/rovny-pristup.-standard-handicap-friendly>

- [43] <http://library.ifla.org/1849/1/119%20talke%20en.pdf>
- [44] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova1.jpg>
- [45] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova4.jpg>
- [46] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/cerninakova5.jpg>
- [47] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/cerninakova6.jpg>
- [48] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova2.jpg>
- [49] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/286/nekolova17.jpg>
- [50] <https://www.ifla.org/globalvision>
- [51] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-4/ifla-global-vision-aneb-jak-vidime-budoucnost>
- [52] <http://www.skipcr.cz/regiony/01-praha>